

Reprezentacja polityczna kobiet w samorządzie lokalnym: stereotypy, reguły wyborów, rezultaty polityk publicznych

Udział kobiet w polityce wzrasta, ale dość powoli i nierównomiernie. Powszechnie uważa się, że dostęp do władzy na szczeblu lokalnym jest najłatwiejszy i właśnie dlatego to w samorządach lokalnych powinniśmy obserwować większy odsetek kobiet niż na innych szczeblach władzy. Dane z różnych państw europejskich przedstawiają jednak często odwrotny obraz – lokalnej polityki zdominowanej przez mężczyzn w większym stopniu niż polityka krajowa czy europejska. Jeszcze inna istotna dysproporcja ukaże się, gdy spojrzymy na typ obejmowanych przez kobiety stanowisk: we władzach lokalnych kobiety znacznie rzadziej pełnią funkcje wykonawcze. W 2021 r. w Unii Europejskiej wśród burmistrzów (lub ich odpowiedników) było tylko 17,5% kobiet.

Celem projektu jest prześledzenie tych „luk reprezentacji” pomiędzy szczeblem lokalnym a krajowym oraz między radami a organami wykonawczymi. Badaniem porównawczym obejmujemy demokracje europejskie, próbując odpowiedzieć m.in. na pytanie o to, czy bezpośredni wybór burmistrzów (w Polsce wprowadzony w 2002 r.) zmniejsza udział kobiet we władzach lokalnych. W Polsce planujemy pogłębione badania sondażowe wyborców i lokalnych elit (radnych i burmistrzów). Pozwolą one odpowiedzieć m.in. na pytania: czy wyborcy posługują się stereotypami w wyborze kandydatów? Czy inaczej oceniają lokalne polityczki niż lokalnych polityków? Czy kobiety we władzach samorządowych mają inne ambicje i oczekiwania?

Przez kilka ostatnich dekad udział kobiet w polityce znacząco wzrósł, także w samorządach lokalnych. Ma to znaczenie symboliczne, ale czy przekłada się na to jak wygląda polityka, na realne zmiany w społecznościach lokalnych? Polskie gminy dają okazję do zbadania tej kwestii, jako że lokalne decydentki i decydenci mają możliwość wpływu na strukturę wydatków budżetowych i polityki publiczne. W projekcie sprawdzimy czy płeć lokalnych polityków wpływa na to, jak kształtowane są polityki publiczne. W szczególności interesować nas będą obszary związane z polityką społeczną (np. dostępnością przedszkoli), inwestycjami infrastrukturalnymi (np. budową dróg) i konstrukcją lokalnych budżetów. Oprócz „twardych wskaźników” interesować nas będą także różnice preferencji polityczek i polityków lokalnych, w szczególności stosunek do polityk społecznych, inwestycji, polityk środowiskowych i podatków.

Aby zrealizować cele projektu zgromadzimy rozproszone dotychczas dane i przeanalizujemy z wykorzystaniem zaawansowanych metod ilościowych. Przeprowadzimy też oryginalne badania wyborców i radnych, w których posłużymy się różnymi eksperymentami sondażowymi. Wyniki badań zaprezentujemy na konferencjach naukowych i w specjalistycznych czasopismach naukowych. Przedstawimy je również w przystępny sposób opinii publicznej w Polsce.